

Adaptatie van gelten in de praktijk

Paul Franssen, dierenarts varkensgezondheidszorg

Als gelten instromen in een zeugenbedrijf is adaptatie van de inkomende gelten noodzakelijk. Ze moeten zich zoötechnisch en ziektekundig aanpassen aan de omstandigheden en aan de zeugen op het bedrijf.

In de optimale situatie vindt de adaptatie plaats in de quarantainest. Dit is een strikt gescheiden stal met plaats voor de opvang van fokgelten gedurende minimaal twaalf weken voor toevoeging.

Ziektekundige adaptatie: vaccinatie!

Ziektekundige adaptatie is het proces dat er voor moet zorgen dat de samenvoeging van gelten en zeugen ziektekundig probleemloos verloopt. Dat luistert nauw! Het is belangrijk dat de gezondheidsstatus bekend is van zowel het aanleverende als het ontvangende bedrijf. Monitoring op beide bedrijven geeft daarover waardevolle informatie. Monitoring geeft een beeld in de tijd over de aan- of afwezigheid van ziektekiemen op een bedrijf. Dat kan onderzocht worden door bloedonderzoek en/of mestonderzoek.

De beste adaptatie gebeurt door vaccinatie van de gelten. Vaccinatie is de beste methode om dieren veilig immuniteit te laten opbouwen tegen bepaalde ziektekiemen waarvan, op basis van informatie uit de monitoring, is gebleken dat ze circuleren op het ontvangende bedrijf.

Soms wordt al met de adaptatie begonnen op het herkomstbedrijf. Uit praktische overwegingen wordt meestal met adaptatie gestart kort na aankomst in de quarantainest. Vervolgens krijgen de gelten minimaal zes weken gelegenheid om de vaccinaties

ongestoord te verwerken en om te zetten in bescherming tegen ziekten.

Door deze vorm van adaptatie zullen er steeds minder kiemen circuleren op het bedrijf. Dit past binnen het streven naar een hogere gezondheidsstatus.

De randvoorwaarden voor deze wijze van adaptatie zijn:

- Strikte compartimentering van het bedrijf.
- Kennis over de ziektestatus van het aanvoerende en het ontvangende bedrijf.
- Passende managementmaatregelen met betrekking tot biosecurity.
- Een quarantaine/adaptatieperiode van minimaal twaalf weken.
- Consequent handelen: maatregelen gelden altijd en voor iedereen.

Geen vaccinatie mogelijk?

Bij sommige ziekten is geen vaccinatie mogelijk. Uit recent onderzoek blijkt echter dat deze ziekten geen belangrijke rol spelen bij de introductie van gelten. Gebruik

van slachtzeugen of (mest van) biggen is daarom niet nodig als sprake is van een goede quarantaine en gerichte vaccinaties. Als een bedrijf (nog) niet aan de bovenstaande randvoorwaarden voldoet, past het soms om de gelten in contact te brengen met slachtdieren of mest van biggen van het eigen bedrijf. Daaraan kleven echter nogal wat nadelen:

- Het is onbekend of het gewenste effect bereikt wordt.
- Ook ongewenste ziekteverwekkers kunnen worden overgebracht.
- Bedrijfsinfecties zullen op deze manier niet verminderen.
- Infecties kunnen zelfs onbeheersbaar worden.
- Vaccinatie en medicatie zullen hierdoor langdurig noodzakelijk blijven.